

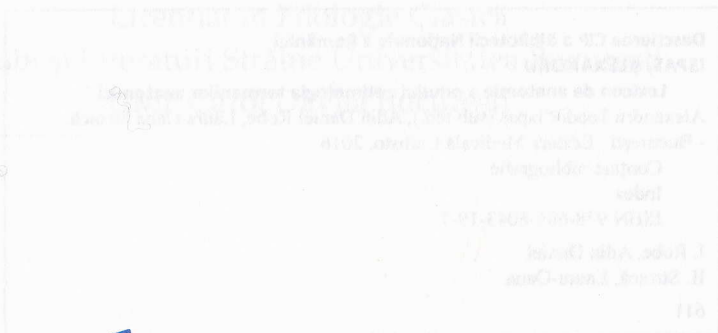

LEXICON

DE ANATOMIE A OMULUI

ETIMOLOGIA TERMENILOR ANATOMICI

Alexandru T. Ispas
Laura Oana Stroică
Adin-Daniel Robe

Editura Medicală
CALLISTO
www.callisto.ro

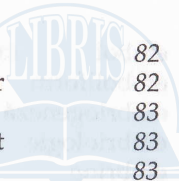
Index

A					
abaptiston	1	adventitia	8	anestezie	15
abces	1	afazie	8	anevrism	15
abdomen	1	aferent	8	angină	15
abdominal	1	afonie	8	angiogeneză	15
abdominocenteză	1	agenezie	8	angiologie	15
abducens	2	aglosie	9	angiom	15
abducție	2	agnatism	9	anhidroză	16
abductor	2	agnozie	9	aniridie	16
aberant	2	agonist	9	anofthalmie	16
abiogeneză	2	agrafie	9	anomalie	16
abiotrofie	2	akinezie	9	anorexie	16
ablație	2	alantoidă	9	anorhism	17
ablefarie	2	albicans	10	anosmie	17
absorbție	3	albinism	10	anovulație	17
acalazie	3	albuginee	10	ansă	17
acardie	3	allocortex	10	anserinus	17
accesor	3	alveola	10	antagonist	17
acefalie	4	amastie	11	antebraț	17
acetabul	4	ambiguu	11	anteducție	17
acin	4	amelie	11	anteflexie	17
acomodare	4	amenoree	11	antehelix	17
acondroplazie	5	amfiartroză	11	anterior	18
acranie	5	amigdală	11	anteversie	18
acromegalie	5	amnezie	11	anticoagulant	18
acromion	6	amniocenteză	11	antidiuretic	18
actină	6	amnion	11	antitragus	18
acustic	6	ampula	12	antropoid	18
adducție	6	anabolism	12	antropologie	18
adductor	6	analgezie	12	antrum	18
adenoid	6	anamneză	12	anus	18
adeziune	6	anastomoză	12	aortă	18
adiadochokinezie	7	anatomie	13	apeduct	19
adipos	7	anchiloză	13	apendice	19
aditus	7	anconeu	13	apendicular	19
adolescență	7	androgen	14	apertură	19
adrenal	7	android	14	apex	19
adrenalină	7	anemie	14	apical	19
		anencefalie	14	aplazie	19

apnee	19	axon	26	bulb	33
apocrin	20	azygos	26	bulbar	33
apofiză	20			bursă	33
aponevroză	20				
apoptoză	20	B		C	
apraxie	21	balanită	29	cadavru	35
aproctie	21	balanopostită	29	calcaneu	35
arahnodactilie	21	baroreceptor	29	calcar	35
arahnoidă	21	basion	29	calcificare	35
arc	21	bază	29	calcitonină	36
arcadă	21	bazal	29	calcul	36
arcuat	22	bazilar	29	calice	36
areolă	22	bazilică	29	calos	36
arhicerebel	22	bazisfenoid	29	calus	36
arhipallium	22	benign	29	calvaria	36
aria	22	biceps	30	calviție	37
aritenoid	22	bicornuat	30	cameră	37
artefact	22	bicuspid	30	canal	37
arteră	22	bifid	30	canalicul	37
articulație	22	bifurcat	30	cancer	37
ascită	23	bilă	30	canin	37
aspru	23	bilateral	31	cantus	37
astazie	23	biogeneză	31	canulă	37
astenic	23	biopsie	31	cap	37
asterion	23	bioritm	31	capilar	37
astigmatism	23	biped	31	capitat	38
astragal	23	bipenat	31	capitul	38
astrocit	23	bipolar	31	capsulă	38
atavic	23	biventer	31	caput	38
ataxie	23	blast	31	carbuncul	38
atelectazie	24	blastocist	31	carcinom	38
aterom	24	blefaric	32	cardiac	39
ateroscleroză	24	blefarită	32	cardinal	39
atlas	24	blefaroxyston	32	cardiomiopatie	39
atonie	24	bolus	32	carină	39
atrezie	24	bradicardie	32	cariokineză	39
atriu	25	bradipnee	32	carioliză	39
atrofie	25	brahial	32	cariorexis	40
audiologie	25	brahiocefalic	32	cărnos	40
auricul	25	branhial	32	carotidă	40
auscultație	25	braț	32	carp	40
autonom	25	bregma	33	carpian	40
autopsie	25	bronhie	33	cartilaj	40
avort	26	bronșiectazie	33	caruncula	41
axial	26	bucal	33	cașexie	41
axilă	26	buccinator	33	catabolism	41
axis	26	bulă	33		

cataractă	41	ciocan	48	colostru	54
cateter	41	circadian	48	columnă	54
caudal	41	circuit	48	comă	54
caudat	41	circumflex	48	comisură	54
cavă	42	circumvalat	48	comitant	54
cavernos	42	circumvoluție	48	comunicant	54
cavitate	42	ciroză	48	con	54
cavum	42	cisternă	49	concă	54
cec	42	cistic	49	condil	55
cefalic	42	cistocel	49	condrogeneză	55
celiac	42	cistoscopie	49	confluent	55
celom	43	citocrom	49	congenital	55
celulă	43	citologie	49	conjunctivă	55
cement	43	citoplasmă	49	constrictor	55
central	44	cîrlig	49	contralateral	55
centriol	44	claustrum	49	convulsie	55
centromer	44	claviculă	50	copulă	55
centrozom	44	cleido	50	coracoid	56
centru	44	clinic	50	cord	56
cerc	44	clinoid	50	coree	56
cerebel	44	clitoris	50	corion	56
cerebral	45	cloacă	50	corn	56
cervical	45	cloroză	50	cornee	56
cervix	45	coadă	50	corniculat	56
chalazion	45	coană	50	coroană	56
cheilognato-		coardă	51	coroid	56
palatoschizis	45	coasă	51	coronară	57
cheiloschizis	45	coastă	51	coronoid	57
chemoreceptor	45	coccis	51	corp	57
cheratină	45	coeruleus	51	corpuscul	57
chiasmă	45	cohlear	51	cortex	57
chil	46	cohlee	51	corticofugal	57
chilomicron	46	col	52	corticopetal	57
chim	46	colagen	52	cortizon	57
chimioterapie	46	colateral	52	costocondral	57
chimotripsină	47	colecist	52	cot	57
chirurgie	47	colecistectomie	52	cotiledon	57
chist	47	colecistită	52	coxal	58
chyli	47	colecistografie	52	cranial	58
cianoză	47	colecistokinină	52	craniometrie	58
cifoză	47	coledoc	53	craniu	58
cil	47	coleitiază	53	creastă	58
ciliar	47	colesterol	53	cremaster	58
cinereum	48	colicul	53	cribriform	58
cinetic	48	coloid	53	cricoid	58
cinetică	48	colon	54	criptă	58
cingulum	48	colostomă	54	criptorhidie	58

crista galli	58	dermatom	65	embol	74
croitor	58	detritus	65	emboliform	75
cromatină	59	detrusor	65	embriogeneză	75
cromatoliză	59	diabet	66	embriologie	75
crozom	59	diafiză	66	embrion	75
cronic	59	diafragm	67	eminență	75
cruciat	59	diagnostic	67	emisar	75
crus	60	diartroză	67	emisferă	75
cubital	60	diastema	67	enartroză	75
cuboid	60	diastolă	67	encefal	76
culmen	60	diencefal	68	encefalocel	76
cuneat	60	diferențiere	68	endocard	76
cuneiform	60	digastric	68	endocondral	76
cuneus	60	digestie	68	endocraniu	76
cupulă	60	dințat	68	endocrin	76
curvatură	60	dinte	68	endoderm	76
cuspidă	60	diploe	68	endolimfă	77
cutanat	60	diploid	68	endometrioză	77
cuticulă	61	diplopie	69	endometru	77
cvadrangulă	61	disartrie	69	endomisiu	77
cvadrat	61	disc	69	endoneurium	77
cvadriceps	61	disecție	69	endorfină	78
cvadrigemen	61	disfagie	70	endoschelet	78
cvadrupleți	61	disgenezie	70	endoscopie	78
		distal	70	endoteliu	79
		diureză	71	enteric	79
D		diverticul	71	enzimă	79
dactil	63	diviziune	71	ependim	79
dartos	63	dizigotic	71	epiblast	79
decalcificare	63	dolicocefal	71	epicantus	79
decidua	63	dorsal	71	epicard	79
decliv	63	drept	71	epicondil	80
decubit	63	duct	71	epicranii	80
decusație	64	duoden	71	epiderm	80
defecație	64	dura	72	epididim	80
deferent	64			epidural	80
deget	64	E		epifiză	80
degluțiție	64	echilibru	73	epigastriu	80
dehiscență	64	ectoderm	73	epigeneză	80
deltoid	64	ectopie	73	epiglotă	81
dendrită	64	edem	73	epineurium	81
dentină	65	efector	73	epiploic	81
dentiție	65	eferent	74	epispadias	81
depresor	65	ejacular	74	epitalamus	82
dermă	65	elastină	74	epiteliu	82
dermal	65	electroencefalogramă	74	epofofor	82
dermatoglife	65			erectil	82

erector	82	fertilizare	89	funicul	96
ereditar	82	fesă	89	fus	96
erigent	83	fetus	89	fusiform	97
eritrocit	83	fibră	90		
esofag	83	fibrilă	90	G	
estrogen	84	fibrilație	90	galea	99
estru	84	fibrină	90	gamet	99
etiologie	84	fibrinogen	90	gametogeneză	99
etmoid	84	fibroblast	90	ganglion	99
eversie	84	fibrocartilaj	90	gangrenă	100
excavație	84	fibroscop	90	gastric	100
excreție	85	fibula	90	gastrină	101
exocrin	85	ficat	91	gastricnemian	101
exoftalmie	85	filament	91	gastrointestinal	101
exsudat	85	filtrum	91	gastrointestinal	101
extensie	85	filum	91	gastroscizis	101
extern	85	fimbrie	91	gastroscopie	101
extracelular	85	fimoză	91	gastrostomie	101
extrafusal	85	fistulă	91	gastrotomie	101
extraperitoneal	85	fisura	92	gastrulă	101
extrapiramidal	86	flaciditate	92	gastrulație	102
extravazare	86	flavum	92	gaură	102
extremitate	86	flegmon	92	geamăn	102
extrinsec	86	flexor	92	gelatinos	102
		flexura	93	genă	102
F		flocculus	93	genetică	103
facial	87	focomielie	93	genian	104
facies	87	folicul	93	geniculat	105
factor	87	folie	93	genioglos	105
fagocit	87	fonație	94	geniohioidian	105
falangă	88	fontanelă	94	genital	105
falciform	88	foramen	94	genotip	105
falus	88	forceps	94	genunchi	105
falx	88	formă	94	germinal	105
faringe	88	fornix	94	germativ	105
faringocol	88	fosă	94	gestație	105
fascicul	88	fossula	94	ginecomastie	106
fascie	88	fotoreceptor	94	gingie	106
fastigial	89	fovee	95	ginglim	106
față	89	foveolă	95	gips	106
fauces	89	fractură	95	girus	106
fecundare	89	fren	96	gît	106
femur	89	frenic	96	glabelă	106
fenestrat	89	frenulum	96	gland	106
fenotip	89	frontal	96	glandă	107
fereastră	89	fund	96	glenoid	107
		fundiform	96	glob	107

glomerul	107
glomus	107
glosal	107
glosofaringian	107
glotă	108
gluteus	108
gnation	108
gomfoză	108
gonadă	108
gonion	108
gonioscopie	108
gracilis	108
granular	109
granulație	109
graviditate	109
griseum	109
gubernaculum	109
gură	109
gust	109
gustativ	109

H

habenulă	111
habitat	111
habituatie	111
habitus	112
haluce	112
hamat	112
hamulus	112
haploid	112
haustră	112
helicotremă	113
helix	113
hemal	113
hematologie	113
hematopoieză	114
hematurie	114
hemeralopie	114
hemianopsie	114
hemipareză	114
hemiplegie	114
hemisferă	114
hemoglobină	114
hemopericard	115
hemopneumotorax	115
hemoragie	115

hemoroid	115
hemotorax	115
hepatic	116
hepatomegalie	116
hermafrodit	116
hernie	116
heterozigot	117
hialin	117
hiatus	117
hidrocefalie	117
hidrocel	117
hil	117
hilar	118
himen	118
hioid	118
hipaxial	118
hiperacuzie	118
hiperglicemie	118
hipermetropie	118
hiperplazie	118
hipertelorism	119
hipertrofie	119
hipoacuzie	119
hipocamp	119
hipofiză	119
hipoglicemie	120
hipoglos	120
hipoplazie	120
hipospadias	120
hipotalamus	120
hipotenar	121
histeroscopie	121
histologie	122
holocrin	122
homo	122
homozigot	122
hormon	122
humerus	122

I

iatrogen	125
iatromecanica	125
icter	126
idiopatic	126
ileon	126
ileus	126

iliac	127
ima	127
impar	127
implantare	127
impresiune	127
inaniție	127
incizie	127
incizură	128
incontinentă	128
incudomaleolar	128
incudostapedial	128
incus	129
index	129
inductor	129
indusium	129
inel	129
inervație	129
infarct	129
inferior	131
infraspinos	131
infundibulum	131
inghinal	131
inimă	132
inion	132
inodor	133
insertie	133
insipid	133
inspecție	133
insulă	133
integument	133
intercalat	133
intercostal	133
interdigitație	133
intermediar	134
intern	134
intersecție	134
interstițiu	134
intervertebral	134
intestin	134
intimă	134
intracranial	134
intrafusul	134
intrinsec	135
introit	135
intumescență	135
invaginare	135
inversiune	135

iodopsină 135
 ipsilateral 135
 iris 136
 ischemie 136
 ischiofemural 136
 ischion 136
 istm 136
 încapsulat 136
 închistat 136

J

jejun 137
 jejunostomie 137
 jug 137
 jugal 137
 jugular 137
 juxtaglomerular 137
 juxtapoziție 138

K

kalikreină 139
 kariocit 139
 karioliză 139
 kariorexis 139
 keratoconus 139
 kinestezie 140
 kinetoterapie 140
 kinină 140
 kinocil 140
 koniocortex 140

L

labial 143
 labie 143
 labirint 143
 labrum 144
 lac 144
 lacerare 144
 lacertus 144
 lacerum 144
 lacrimal 144
 lactație 144

lactifer 144
 lacună 144
 lagoftalmie 145
 lambdoid 145
 lamelă 145
 lamina 145
 lanugo 145
 laparoscopie 145
 laparotomie 146
 laringe 146
 lateral 146
 latissimus 146
 lemă 146
 lemnisc 146
 lentiform 147
 leptomeninge 147
 leucemie 147
 leucocit 147
 levator 149
 lien 149
 lienal 149
 ligament 149
 ligatură 150
 limb 150
 limbă 150
 limbic 150
 limen 150
 limfă 150
 limfatic 150
 limfocit 151
 lingual 151
 lingula 151
 linia 152
 lipid 152
 lisencefalie 152
 litiază 152
 litotomie 152
 lizozim 152
 lizozom 152
 lob 153
 lobotomie 153
 lobul 154
 locomotor 154
 locus 154
 lombar 154
 longissimus 154
 longitudinal 154

lordoză 154
 lumbrical 154
 lumen 154
 lunat 155
 lung 155
 lupus 155
 luteal 155
 luteum 155

M

macrocefalie 157
 macrocit 157
 macrofag 157
 macroscopic 157
 macrosom 157
 maculă 157
 magnum 157
 malar 157
 maleolă 157
 malformație 157
 malleus 158
 mamar 158
 mamilar 158
 mamografie 158
 mandibulă 158
 manubriu 158
 marfanic 158
 marginal 159
 margine 159
 maseter 159
 mastectomie 159
 masticție 160
 mastocit 160
 mastoid 160
 matitate 160
 matrice 160
 maxilar 160
 măduvă 160
 meat 161
 medial 161
 median 161
 mediastin 161
 medular 161
 megacariocit 161
 megacolon 162
 megaloblast 162

meibomian 162
 meioză 162
 melanină 162
 melatonină 163
 membrană 163
 membru 163
 meninge 163
 meningocel 163
 menisc 163
 menopauză 163
 menstruație 163
 mental 164
 merocrin 164
 metabolic 164
 metacarp 164
 metafază 164
 metafiză 165
 metamorfoză 165
 metanefros 165
 metaplazie 165
 metastază 165
 metatalamus 165
 metatars 165
 metencefal 165
 metopic 166
 mezencefal 166
 mezenchim 166
 mezenfer 166
 mezial 166
 mezocolon 166
 mezoderm 167
 mezogastru 167
 mezonefros 167
 mezoovar 167
 mezosalpinge 167
 mezoteliu 167
 microcefalie 167
 microdonție 167
 microglie 167
 microscop 168
 microtom 168
 midriază 168
 mielencefal 168
 mielină 168
 mielocit 168
 mienteric 168
 milohioidian 169

minim 169
 miocard 169
 mioclonus 169
 miologie 169
 miopie 169
 miotom 169
 mioză 170
 miozină 170
 mitocondrie 170
 mitoză 170
 mitrală 171
 mixedem 171
 mîină 171
 modiol 171
 molar 171
 mongolism 172
 monocit 172
 morulă 172
 motor 172
 mucoasă 172
 mucus 172
 multifid 172
 multipar 173
 multiplu 173
 munte 173
 murmur 173
 mușchi 174
 mutație 174

N

nanism 175
 nară 175
 nasion 175
 natal 175
 navicular 175
 nazal 175
 nazofaringe 175
 nazogastric 175
 necropsie 176
 necroză 176
 nefron 176
 nefrotom 176
 negru 176
 neonatal 176
 neopallium 176
 neoplasm 176

nerv 177
 neural 178
 neurectomie 178
 neurilema 178
 neuroblast 178
 neurochirurgie 178
 neurologie 178
 neuron 178
 neuropil 178
 neuropor 179
 neurosecreție 179
 neurotransmițător 179
 nevroglie 179
 nicovală 179
 nictalopie 180
 nictitant 180
 nidație 180
 nigra 180
 nistagmus 180
 nod 180
 noradrenalină 180
 normă 180
 notocord 180
 nucal 180
 nucleol 180
 nucleu 181

O

obex 183
 oblic 183
 obturator 183
 occipital 183
 ocluzie 183
 oculomotor 183
 odontoblast 183
 odontoid 184
 oestru 184
 oftalmic 184
 olecran 184
 olfactiv 184
 oligodendroglie 184
 olivă 184
 oment 185
 omfalocel 185
 omohioidian 185
 omolog 185

opercul	185
opistion	185
opoziție	185
optic	185
ora	186
oral	186
orbită	186
organ	186
orhită	186
orificiu	186
origine	186
orizontal	186
os	186
osicul	186
osificare	186
osteoblast	187
osteocit	187
osteoclast	187
osteoid	187
osteoliză	187
osteologie	187
osteomalacie	187
osteon	187
ostiu	188
otic	188
otolit	188
ovar	188
oviduct	188
oviparitate	188
ovocit	188
ovogeneză	188
ovogonie	188
ovoviviparitate	189
ovul	189
ovulație	189

P

pahimeninge	191
palat	191
paleocerebel	191
paleocortex	191
palid	192
pallium	192
palamnă	192
palmar	192
palpare	192

palpebral	192
pampiniform	192
pancreas	192
pancreatic	193
panicul	193
papilă	193
păr	194
paracenteză	194
paracolpium	194
paradidim	194
paradox	194
paraflocculus	194
paraganglion	194
paralizie	195
paramedian	195
parametru	195
parangiu	195
paraoofor	195
paraplegie	195
paraproctium	195
parasimpatic	195
parasternal	196
paratiroidă	196
paravertebral	196
paraxial	196
parenchim	196
parestezie	196
pareză	197
parietal	197
parotidă	197
parte	197
partenogeneză	197
patelă	197
patognomonic	197
patologie	198
pecten	198
pectinat	198
pectineal	198
pectineu	198
pectoral	198
pediatrie	198
pedicul	198
peduncul	198
pelucid	198
pelvimetrie	199
pelvis	199
penat	199

peniform	199
penis	199
pepsină	199
peptic	199
percutan	200
percuție	200
perete	200
perianal	200
pericard	200
pericondru	200
pericranium	200
periferic	201
perilimfă	201
perimisium	201
perinerv	201
perineu	201
periodontal	201
periorbital	201
periost	201
periproctium	202
peristaltism	202
peritoneu	202
peroneu	202
pes	202
pia	202
picioar	202
picnoză	202
piele	202
pietros	203
pilomotor	203
pilor	203
pilos	203
pineală	203
pinten	203
piramidă	203
piramidă	203
piriform	203
pisiform	204
pituitar	204
placentă	204
placodă	204
plantar	204
plantigrad	204
plasmă	204
platisma	204
plămîn	205
pleoapă	205

pleomorfic 205
 pleură 205
 pleurezie 205
 pleurodinie 205
 plex 205
 plică 205
 pluristratificat 206
 pneumatic 206
 pneumotorax 206
 poikilocite 206
 pol 206
 polar 206
 police 206
 polichistic 206
 poligon 206
 polimorfonuclear 207
 polipnee 207
 popliteu 207
 por 207
 portă 207
 posterior 207
 precardiac 207
 precuneus 207
 prefrontal 208
 premenstrual 208
 premolar 208
 prepuț 208
 presbiopie 208
 primordial 208
 proboscis 208
 procerus 208
 proces 208
 procordal 208
 proeminență 209
 proenteron 209
 profază 209
 profund 209
 progesteron 209
 prognatism 209
 prolactină 209
 prominens 210
 promotor 210
 pronație 210
 pronefros 210
 propriocepție 210
 proprioceptor 210
 prosector 210

prostată 210
 proteină 210
 protopatic 211
 protoplasmă 211
 protruzie 211
 protuberant 211
 prozencefal 212
 proximal 212
 pseudopod 212
 pseudostratificat 212
 pseudounipolar 212
 psoas 212
 pterigoid 212
 pterion 212
 ptoză 213
 pubertate 213
 pubis 213
 pudendal 213
 pulmonar 213
 pulpă 213
 pulpos 213
 puls 213
 pulvinar 213
 punte 214
 pupilă 214
 putamen 214

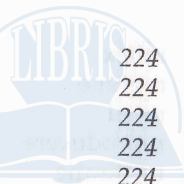
R

racemos 215
 radial 215
 radiație 215
 radicular 215
 radiculită 215
 radiologie 215
 radius 215
 radix 215
 rafeu 215
 ram 216
 ramificație 216
 ranulă 216
 rădăcină 216
 receptor 216
 reces 216
 rect 216
 recurent 216
 reflectat 216

reflex 216
 regiune 217
 renal 217
 reproducere 217
 respirație 217
 restiform 217
 rete 217
 rețea 217
 reticul 217
 reticulocit 217
 retină 217
 retinacul 218
 retracție 218
 retroflexie 218
 retroversie 218
 ribozom 218
 ridicător 219
 rinencefal 219
 rinichi 219
 rizorius 219
 rodopsină 219
 rombencefal 219
 romboid 219
 rostral 219
 rostru 219
 rotator 219
 rotulă 219
 ruga 219
 rugos 220

S,Ș

sac 221
 sacculus 221
 sacral 221
 sacroiliac 221
 sacru 221
 safenă 222
 sagital 222
 salivă 222
 salivar 222
 salpinge 223
 salpingită 223
 sarcolemă 223
 sarcom 223
 sartorius 223
 scafoid 223

scală	224	sincițiu	229	stomac	234
scalen	224	sincondroză	229	stomodeum	234
scalp	224	sincopă	229	strabism	234
scalpel	224	sindesmoză	229	strat	234
scapula	224	sindrom	229	striat	234
schelet	224	sinergic	229	strie	234
sciatic	224	sinostoză	230	stromă	234
scleră	225	sinovială	230	subclavie	235
sclerotică	225	sinovie	230	subcostal	235
sclerotom	225	sinus	230	subcutanat	235
scleroză	225	sinusoid	230	subfascial	235
scolioză	225	sistolă	230	sublingual	235
scotom	225	smegma	230	submandibular	235
scrot	225	solear	230	substanță	235
scuamă	225	solitar	230	subtendinos	235
scuamos	225	soma	230	sulcus	235
scurt	225	somatic	230	superficial	235
sebaceu	225	somatopleură	230	superior	235
sebum	226	somite	231	supinație	235
secreție	226	sonoritate	231	supraciliar	235
segment	226	spasm	231	supracostal	235
sella	226	spasticitate	231	suprarenal	235
semicanal	226	spațiu	231	supraspinos	236
semicircular	226	speculum	231	sural	236
semilunar	226	spermă	231	sustentacul	236
semimembranos	226	spermatocit	231	sutură	236
seminal	226	spermatogeneză	231	șancru	237
seminfer	226	spermatogonie	231	șanț	237
semitendinos	227	spermatozoid	231	șold	237
senzitiv	227	spermiogeneză	231	șunt	237
senzorial	227	spină	232		
sept	227	spinal	232	T,Ț	
ser	227	splanhnic	232	tahicardie	239
seroasă	227	splină	232	tahipnee	239
serratus	227	spongioblast	232	talamus	239
sesamoid	227	spongios	232	talasemie	239
sexual	227	spută	232	talus	239
sfenoid	227	stapedius	232	tapetum	239
sfincter	228	stapes	232	tars	240
sialografie	228	stelat	232	taxis	240
sigmoid	228	stenoză	232	teacă	240
simfiză	228	stereocil	233	tect	240
simpatectomie	228	stern	234	tegmen	240
simpatic	228	sternebra	234	tegment	240
simptomatologie	228	stetoscop	232	tela	240
sinapsă	229	stiloid	234	telangiectazie	240
sinartroză	229	stîng	234		

telencefal 240
 telofază 241
 temporal 241
 tenar 241
 tendon 241
 tensor 241
 tentorium 241
 teratogen 241
 teratologie 241
 terminal 242
 testicul 242
 testosteron 242
 tetanie 242
 tetralogie 242
 tibie 242
 timpan 242
 timus 243
 tinitus 243
 tiroidă 243
 tomografie 244
 tonsilă 244
 torace 244
 torus 244
 trabeculă 244
 tract 244
 tragus 244
 trahee 244
 transvers 245
 transversal 245
 trapez 245
 trapezoid 245
 triceps 245
 tricuspid 245
 trigemen 245
 trigon 245
 triquetrum 246
 trismus 246
 trisomie 246
 trofoblast 246
 trohanter 246
 trohlee 246
 tromb 246
 trombocit 246
 tromboză 246
 trunchi 247
 tubă 247
 tuber 247

tubercul 247
 tuberozitate 247
 tubul 247
 tumoare 247
 tunică 247
 țesut 249

U

ulcer 251
 ulnă 251
 umbilic 251
 umoare 251
 unciform 251
 uncinat 251
 uncus 251
 unghi 252
 unghial 252
 unilateral 252
 unipenat 252
 uracă 252
 uree 252
 ureter 252
 uretră 252
 urină 252
 urogenital 252
 uter 252
 utriculă 253
 uvee 253
 uvulă 253

V

vag 255
 vagin 255
 valat 255
 valeculă 255
 valg 255
 valvă 255
 var 256
 varicocel 256
 vas 256
 vascular 256
 vasopresină 256
 vast 256
 văl 257

velum 257
 venă 257
 venter 257
 ventricul 257
 venulă 257
 vermiform 257
 vermis 257
 vernix 257
 vertebră 257
 vertex 258
 vertical 258
 vestibul 258
 vestigiu 258
 vezică 258
 veziculă 258
 vilozitate 258
 vinculă 258
 viscer 258
 vital 258
 vitelin 259
 vitellus 259
 vitros 259
 vivipar 259
 vizual 259
 vîrf 259
 vocal 259
 volar 259
 volvulus 259
 vomer 260
 vortex 260
 vorticos 260
 vulvă 260

X

xantodermie 261
 xifoid 261

Z

zigapofiză 263
 zigomatic 263
 zigot 263
 zonă 263
 zonulă 263

A

abaptiston = instrument chirurgical din Antichitate, descris de *Galen* (Κλαύδιος Γαληνός - Claudios Galenos) (129-200), de *Hieronymus Fabricius ab Acquapendente* (1537 - 1619) și de *Johann Schultes* (1595 - 1645). Era folosit pentru trepanații, avea o formă circulară la început, apoi de formă conică, pentru a preveni ca instrumentul "să se scufunde" și să lezeze dura. Cuvîntul provine de la subst. **Gr.** ἀβάπτιστος (abaptistos) "nescufundat", înrudit cu vb. **Gr.** βαπτίζω (baptizo) "a scufunda, a imersa, a boteza".

abces = reprezintă orice colecție de puroi înconjurată de țesut inflammat. Cuvîntul s-a format de la vb. **Lat.** *cedo, cedere, cessi, cessum* "a pleca, a se retrage, a ceda", precedat de prepoziția **Lat.** *ab* "de la, din". La descrierea și tratamentul abcesului pe cale chirurgicală au făcut referire *Aulus Cornelius Celsus* (25 a. Chr. - 50 p. Chr.) și *Galen* (Κλαύδιος Γαληνός - Claudios Galenos) (129-200) care recomandau incizia înainte ca abcesul să se întărească sau scarificarea și aplicarea de cataplasme. *Arnaldus de Villanova* (1240 - 1311), autorul cărților *Speculum medicinae* (Oglindea medicinei) și *Regimen sanitatis ad regem Aragonum* (Regimul de sănătate pentru regele din Aragon), a realizat că tratamentul chirurgical al abcesului nu trebuie să întârzie, punînd în pericol viața.

abdomen = reprezintă partea corpului situată inferior de torace, de care este despărțit prin diafragm, care conține viscerele abdominale. Provine de la subst. **Lat.** *abdomen, abdominis* "pîntece, burtă, stomac". Cuvîntul era folosit inițial pentru descrierea pîntecelui animalelor, în special al porcului, adesea cu sens peiorativ. Fără etimologie clară. Popular, a fost apropiat de vb. **Lat.** *abdo, abdere* "a îndepărta, a ascunde, a vîrî", cu referire, probabil, la faptul că pîntecele "ascunde" viscerele sau este, la rîndul său, "ascuns" de îmbrăcăminte.

abdominal = care ține de sau se referă la **abdomen**.

abdominocenteză = inițial se folosea sintagma *paracentesis abdominis*. Cuvîntul *abdominocenteză* este format din subst. **Lat.** *abdomen, abdominis* "pîntece, burtă, stomac" și din subst. **Gr.** κέντησις (kentesis) "începare". Acesta din urmă s-a format de la vb. **Gr.** κεντέω (kenteo) "a începa". *Hippokrates* (Ἱπποκράτης) (460 - 370 a. Chr.) a încercat să descrie cauzele și tratamentul ascitei luînd în considerare afecțiuni ale splinei și ale ficatului, recomandînd practica paracentezei pentru a scoate lichidul. *Paulos Aiginetes* (Παῦλος Αἰγινίτης) - 625 - 690) a descris clinic ascita și a promovat mai departe paracenteza, descriînd în plus ficatul ca avînd

aspect "înghețat", "inflamat" și "îndurat" și punînd, astfel, în legătură hepatopatia cu ascita și edemele.

abducens = numele celui de-al VI-lea nerv cranian provine de la vb. **Lat.** *abduco, abducere* "a duce departe, a îndepărta", precum și de la subst. **Lat.** *abductio, abductionis* "abducție". Numele nervului provine de la relația sa cu mușchiul *abductoris oculi*, cunoscut ca mușchiul drept lateral. Nervul abducens a fost evidențiat, mai întîi, de anatomistul italian *Bartolomeo Eustachi* (1524 - 1574), latinizat *Eustachius*, în opera sa monumentală *Tabulae anatomicae*, publicată prima dată în 1714. Nervul abducens inervează mușchiul drept lateral al globului ocular, care realizează mișcarea de rotație laterală.

A **abductor** = provine de la subst. **Lat.** *abductor, abductoris*, format prin alăturarea sufixului *-tor*, care indică agentul, la vb. **Lat.** *abduco, abducere* "a duce undeva, a îndepărta". Acesta din urmă cuprinde prepoziția **Lat.** *ab* "de la, din" și vb. **Lat.** *duco, ducere* "a duce".

abducție = reprezintă îndepărtarea de planul sagital a unui segment de membru, a globului ocular etc. Cuvîntul provine de la subst. **Lat.** *abductio, abductionis* "ducere (departe)", făcînd parte din familia de cuvinte a lui **abductor**.

aberant = provine de la vb. **Lat.** *aberro, aberrare* "a rătăci, a se depărta", care cuprinde în structura sa prepoziția **Lat.** *ab* "de la, din" și vb. **Lat.** *erro, errare* "a merge înapoi și încolo, a rătăci, a se îndepărta de drumul drept". În anatomie,

termenul se referă la structurile anatomice care nu urmează traiectul normal și sînt considerate variante anatomice.

abiogeneză = teoria conform căreia viața a apărut din materie anorganică, propusă întîi conceptual de *Anaximandros* (Αναξίμανδρος 610 - 545 a. Chr.). Paternitatea termenului este împărțită între *Henry Bastian* (1837 - 1915) și *Thomas Henry Huxley* (1825 - 1895). Etimologic, cuvîntul *abiogeneză* e format din prefixul negativ *ἀ-* (*a-*) "fără", subst. **Gr.** βίος (*bios*) "viață" și subst. **Gr.** γένεσις (*genesis*) "naștere, rasă, neam, creație" ori subst. **Lat.** *genesis, genesis* cu același sens.

abiotrofie = termenul a fost propus de *William Gowers* (1845 - 1915) pentru a descrie bolile ereditare și idiopatice și bolile non-infecțioase, deoarece la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea, majoritatea bolilor erau explicate printr-un proces infecțios. Cuvîntul este format din prefixul negativ *ἀ-* (*a-*) "fără", subst. **Gr.** βίος (*bios*) "viață" și subst. **Gr.** τροφή (*trophe*) "hrană". În prezent, prin abiotrofie se înțelege o degenerare a funcțiilor unui organ fără o cauză identificabilă.

ablație = reprezintă procesul de a îndepărta o parte a unui organ, segment de membru etc., fiind sinonim cu *exereză*. Cuvîntul înseamnă propriu-zis "îndepărtare", provenind de la prep. **Lat.** *ab* "de la, din" și de la forma de participiu perfect **Lat.** *latum* "purtat, cărat" a vb. **Lat.** *fero, ferre, tuli, latum* "a duce, a purta".

ablefarie = malformație congenitală

caracterizată prin absența parțială sau totală a pleoapei ori a fisurii palpebrale. Termenul conține prefixul negativ α - (a-) "fără" și subst. Gr. βλέφαρον (blepharon) "pleoapă". Cuvântul a fost introdus de oftalmologul german Carl Wilhelm von Zehender (1819 – 1916), unul dintre pionierii microchirurgiei oftalmice.

absorbție = provine de la vb. Lat. *absorbeo, absorbere* "a înghiți, a absorbi" și, din latina țirzie, de la subst. Lat. *absorptio, absorptionis* "absorbție, asimilare". În structura acestora se regăsește prep. Lat. *ab* "de la, din" și vb. Lat. *sorbeo, sorbere* "a sorbi, a suga". În termeni generali, absorbția reprezintă retenția lichidelor sau a unor substanțe de către diferite țesuturi ale corpului.

acalazie = cuvântul e precedat de prefixul negativ α - (a-) "fără" și conține subst. Gr. χάλασις (chhalasis) "slăbire, destindere, relaxare". Acesta din urmă este derivat de la vb. Gr. χαλάω (chhalao) "a slăbi, a destinde". Acalazia reprezintă incapacitatea musculaturii netede esofagiene sau a sfincterului cardia de a se relaxa, deoarece se contractă sub formă de spasm. Simptomele cele mai întâlnite se prezintă sub forma disfației de lichide ori solide, a durerii toracice și a refluxului esofagian. Se pune diagnosticul fie prin tranzit baritat, fie prin manometrie. Se mai folosește în română și forma de scriere *achalazie* care respectă etimologia. Thomas Willis (1621 – 1675) în cartea sa *Pharmaceutica rationalis*, publicată în 1675, a descris simptomele și tratamentul acalaziei și a construit, în plus, un dispozitiv din os de balenă care funcționa ca dilatator pentru

sfincterul cardiac. Acest medic englez a fost unul dintre fondatorii *Royal Society*, iar contribuțiile sale în medicină se întind în domeniile anatomiei, ale neurologiei și ale psihiatriei. În cartea *Cerebri anatome* (Despre anatomia creierului) din 1664 creează termenul *neurologie*, iar în *Pathologicae cerebri et nervosi generis specimen* (Eseu despre patologia creierului și a țesutului nervos) din 1667 studiază cauzele epilepsiei și ale altor boli convulsive, contribuind la dezvoltarea psihiatriei. A fost primul care a numerotat nervii cranieni în ordinea care s-a păstrat în anatomie pînă în prezent. Pe lângă acestea, a descris poligonul cerebral care îi poartă numele și a studiat diabetul, adăugînd descrierii termenul *mellitus*, multă vreme diabetul zaharat fiind cunoscut drept *boala lui Willis*.

acardie = malformație congenitală caracterizată prin absența cordului. Aceasta se întâlnește mai des în cadrul sarcinilor gemelare cu siamezi, atunci cînd fătul care deține singurul cord este responsabil de circulația pentru ambii feți. Cuvântul este format din prefixul negativ α - (a-) "fără" și din subst. Gr. καρδία (kardia) "inimă", înrudit cu subst. Lat. *cor, cordis* "inimă".

accesor = perechea a XI-a de nervi cranieni motori, cu două rădăcini: cranială și spinală, ramura bulbară avînd originea aparentă în șanțul retroolivă și ramura spinală la nivelul măduvei cervicale, la mijlocul distanței dintre șanțul antero-lateral și șanțul postero-lateral. Originea reală cranială, bulbară, se află în nucleul ambiguu, alături de nucleii motori ai nervilor glosofaringian și vag. Originea reală spinală se

află în nucleul motor, care conține neuronii somatomotori ai grupului antero-lateral din substanța cenușie a coarnelor anterioare spinale. Cuvîntul este format de la adj. **Lat. accessorius** "subordonat", derivat de la vb. **Lat. accedo, accedere** "a se apropia, a ajunge aproape de". În cartea *Neuroanatomy of the Neurologic Exam* de Terence R. Anthony se trec în listă variantele folosirii termenului de nerv accesoriu: "[...] al unsprezecelea nerv cranian a fost numit atît <<nerv accesoriu>>, cît și <<nerv spinal accesoriu>>, începînd cu 1848. <<Accesoriu>> pentru că se referă la fibrele care însoțesc nervul vag și <<spinal>> cu referire la originea spinală. Cînd a fost recunoscut faptul, în 1893, că fibrele <<accesorii>> provin din aceiași nucleii medulari ca restul fibrelor eferente vagale, oamenii au început să considere fibrele "accesorii" ca parte a nervului vag, lăsînd al unsprezecelea nerv cranian să își aibă originea doar din nucleul spinal. Schimbarea a fost consolidată de neurologi, care puteau să testeze doar integritatea porțiunii spinale a nervului". Jones Quain (1796 – 1865), anatomist irlandez și profesor de anatomie și fiziologie la Universitatea din Londra, a descris nervul ca fiind "un nerv spinal accesoriu al nervului vag"; deși admitea că există o mică parte care se alătură nervului vag, majoritatea fibrelor accesorii, totuși, își au originea în măduva spinării; cu timpul, acesta a susținut și folosirea denumirii prescurtate de "nerv accesoriu", care a rămas mai tîrziu singura denumire anatomică întrebuintată.

acefalie = cuvîntul este format din prefixul negativ *ἀ-* (*a-*) "fără" și din subst. **Gr. κεφαλή** (*kephale*)

"cap". Este malformația congenitală caracterizată prin absența capului.

acetabul = se mai folosește în anatomie și forma *acetabulum*, fidelă etimologiei. Cuvîntul are la bază subst. **Lat. acetum, acetum** "oțet", provenind de la forma subst. **Lat. acetabulum, acetabuli**, recipient în formă de cupă pentru oțet, aflat pe masă la ospete pentru a înmuia mîncarea. Datorită formei recipientului care se preta la descrierea formei anatomice, cuvîntul a fost folosit pentru a denumi locul în care pelvisul se articulează cu capul femurului. Acetabulul se definește drept cavitatea articulară a osului coxal, care se articulează cu capul femural, realizînd articulația șoldului.

acin = provine de la subst. **Lat. acinus, acini** "ciorchine, boabă de strugure". De la imaginea ciorchinilor de struguri, acinul este considerat drept o cavitate care are peretele format din celule glandulare de secreție. Intră în alcătuirea glandelor acinoase și tubulo-acinoase. De asemenea, asocierea mai multor alveole pulmonare se descrie ca un acin.

acomodare = pentru a focaliza, cristalinul își modifică curbura cu ajutorul mușchilor ciliari și al ligamentelor de susținere. Cristalinul se aplatizează și focalizează imaginea obiectelor aflate la distanță, cînd mușchii ciliari radiari se contractă și ligamentele se pun în tensiune, tracțiunîndu-l. Pentru ca obiectele apropiate de ochi să fie focalizate, cristalinul se bombează, devine aproape sferic, mușchii ciliari circulari se contractă, iar ligamentele de susținere își